

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту
завідувач кафедри менеджменту
професор Ю.С. Гринчук
«18» грудня 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ФОРМУВАННЯ ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ СКВИРСЬКОГО РАЙОННОГО СПОЖИВЧОГО ТОВАРИСТВА)

Виконав: Швидкий Назар Олександрович
прізвище, ім'я, по-батькові

(підпис)

Керівник: доцент Утеченко Дар'я Миколаївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові

(підпис)

Рецензент: доцент Батажок Світлана Григорівна
вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові

(підпис)

Я, Швидкий Назар Олександрович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Затверджую
гарант ОПП «Менеджмент»

професор Ю. С. Гринчук

«19» грудня 2022 р.

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу магістра

Швидкому Назар Олександровичу

прізвище, ім'я та по-батькові

Тема: «Формування та вдосконалення механізму управління якістю продукції на підприємствах» (за матеріалами Сквирського районного споживчого товариства, м. Сквири Київської області).

Перелік питань, що розробляються в роботі: розглянути теоретико-методичні аспекти управління якістю продукції на підприємствах, проаналізувати механізм управління якістю продукції; обґрунтувати напрямки покращення механізму управління якістю продукції на підприємстві.

Вихідні дані: матеріали Сквирського районного споживчого товариства, м. Сквири Київської області.

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	грудень 2023	виконано

Керівник роботи

доцент Д.М. Утеченко

Здобувач

Н.О. Швидкий

Дата отримання завдання «19» грудня 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота магістра: 84 сторінки, 9 рисунків, 17 таблиць, 5 додатків, 60 літературних джерел.

Ключові слова: якість продукції, конкурентоспроможність продукції, механізм управління якістю продукції.

Об'єктом дослідження є процес управління якістю продукції Сквирського РайСТ.

Предмет дослідження – теоретичні та практичні аспекти процесу управління якістю продукції на досліджуваному підприємстві.

Метою роботи є розробка практичних рекомендацій щодо формування та вдосконалення механізму управління якістю продукції на підприємствах через здійснення обґрунтування понятійного апарату, розгляду основних принципів цього процесу на підставі міжнародних стандартів якості.

Для проведення аналізування та дослідження у роботі використано такі *методи:* узагальнення та систематизації даних, графічний, динамічний та структурний аналіз, порівняння, калькуляції, аналіз фінансово-економічних показників.

Описано функції системи управління якістю продукції (послуг), висвітлено трактування терміну «управління якістю» з позицій різних науковців, проаналізовано систему загальних та одиничних показників, які характеризують якість продукції. Охарактеризовано підходи до управління якістю на підприємстві – управлінський, економічний, нормативний, внутрішній та зовнішній, а також основні аспекти системи управління якістю продукції підприємства.

У аналітичному розділі роботи наведено характеристику досліджуваного підприємства за такими ознаками, як організаційна форма, профіль та види господарської діяльності, форма власності. Вивчено основні фактори зовнішнього середовища, які чинять вплив на господарську діяльність Сквирського РайСТ.

Доведено, що механізм управління якістю ґрунтується на комплексному підході до управління, що дозволяє організації досягати сталого покращення якості продукції та послуг, підвищувати кваліфікацію свого персоналу, оптимально використовувати наявні матеріально-технічні, трудові, інформаційні та фінансові ресурси.

Обґрунтовані та сформульовані положення та рекомендації можуть бути основою для розв'язання практичних проблем управління якістю продукції вітчизняних підприємств.

SUMMARY

Master's thesis: 82 pages, 9 figures, 17 tables, 5 appendices, 60 references.

Keywords: PRODUCT QUALITY, PRODUCT COMPETITIVENESS, PRODUCT QUALITY MANAGEMENT MECHANISM.

The object of research is the process of product quality management in Skvyra District Consumer Society.

The subject of the research is the theoretical and practical aspects of the process of product quality management at the enterprise under study.

The purpose of the study is to develop practical recommendations for the formation and improvement of the mechanism of product quality management at enterprises by substantiating the conceptual framework, considering the basic principles of this process based on international quality standards.

In the process of analysis and research, the following methods were used: generalization and systematization of data, graphical, structural indicators, comparison, calculation and design, financial and economic, and efficiency evaluation.

The functions of the quality management system for products (services) are described, the interpretation of the term "quality management" from the point of view of various scholars is highlighted, and a system of general and individual indicators characterizing product quality is indicated. The author characterizes the approaches to quality management at an enterprise - managerial, economic, regulatory, internal and external, as well as the main aspects of the enterprise quality management system.

The research section of this paper describes the characteristics of the enterprise under study by such features as organizational form, profile and types of economic activity, and form of ownership. The main factors of the external environment that influence the economic activity of Skvyra District Consumer Society are studied.

The quality management mechanism is based on an integrated approach to management, which allows the organization to achieve sustainable improvement of the quality of products and services, improve the skills of its staff, and make optimal use of available material, technical, labor, information and financial resources.

The substantiated and formulated provisions and recommendations can serve as a basis for solving practical problems of product quality management of domestic enterprises.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВАХ.....	6
1.1. Сутність та особливості механізму управління якістю продукції....	6
1.2. Концептуальні засади оцінки ефективності управління якістю продукції: міжнародний досвід.....	19
1.3. Оцінка нормативно-правової бази механізму управління якістю продукції.....	25
Висновки до Розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ СКВИРСЬКОГО РАЙСТ.....	31
2.1. Цілі, завдання та особливості діяльності Сквирського РайСТ.....	31
2.2. Дослідження стану управління якістю продукції та оцінка конкурентоспроможності підприємства.....	36
2.3. Аналіз ефективності механізму управління якістю продукції підприємства.....	39
Висновки до Розділу 2.....	44
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ПРОДУКЦІЇ СКВИРСЬКОГО РАЙСТ.....	45
3.1. Інноваційні технології як фактор формування стратегії управління якістю продукції.....	45
3.2. Цифрові системи та їх інструменти для управління якістю продукції на ринку інформаційно-комунікаційних технологій.....	49
3.3. Розробка та впровадження механізму управління якістю продукції.....	62
Висновки до Розділу 3.....	69
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	75
ДОДАТКИ.....	82

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Buzzell R. Product Quality. Cambridge : Plmsletter 16, 1982. № 4.
2. Global Innovation Index. 2021. URL: <https://www.globalinnovationindex.org/analysis-indicator>
3. Information and Communication Technologies in the Product Quality Management System of Industrial Enterprise / V.Babenko, L.Yemchuk, L.Dzhulii and other // Journal of Information Technology Management. 2022. № 14 (Special Issue: Digitalization of Socio-Economic Processes). P. 104-120. URL : https://jitm.ut.ac.ir/article_88883.html/.
4. Crosby P. Leading, the art of becoming an executive. New York : McGraw-Hill, 1990. 232 p. URL : <http://surl.li/exmjg>.
5. Lewis B. G20 Indonesia: International Standards Summit 2022. URL : <http://surl.li/exlrb>
6. Piva, M. & Vivarelli, M. (2018). Technological change and employment: is Europe ready for the challenge. Eurasian Bus. Rev., (8(1)), 13-32.
7. The 8 principles of QMS. URL: <https://www.british-assessment.co.uk/insights/the-8-principles-of-quality-management> (дата звернення: 22.02.2023).
8. Yemelyanov, O., Symak, A., Lesyk, L., Petrushka, T., Kryvinska N. & Vovk, O. (2021). Modeling of Parameters of State Participation in Financing of Energy Saving Projects at Enterprises. Advances in Intelligent Systems and Computing, (1293), 498–511.
9. Yemelyanov, O., Symak, A., Petrushka, T., Lesyk, R. & Lesyk, L. (2018). Evaluation of adaptability of Ukrainian economy to changes in prices for energy carriers and to energy market risks. Energies, (11 (12)), 3529.
10. Yemelyanov, O., Symak, A., Petrushka, T., Zahoretska, O., Kusiya, M., Lesyk, R. & Lesyk, L. (2019). Changes in Energy Consumption, Economic Growth and Aspirations for Energy Independence: Sectoral Analysis of Uses of Natural Gas in Ukrainian Economy. Energies, (12(24)), 4724.

11. Van Ark, B., Broesma, L., & Hertog, P. «Services Innovation, Performance Policy: A Review» Synthesis Report in the Framework of the Project Structural Information Provision on Information in Services, June, 2003.

12. Авігдор Г., Атаманова Ю., Булкін І. та ін. Інноваційна політика: Європейський досвід та рекомендації для України. *Аналіз законодавства України у сфері досліджень, розробок та інноваційної діяльності та пропозиції щодо доповнень до законодавства (станом на жовтень 2021 року)*, проект ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні». Київ: Фенікс, 2021. Т. 2. С. 352.

13. Авігдор Г., Архангельський В., Бойто, І. Єгоров, Ю. Капіца та ін. Інновації в Україні: Європейський досвід та рекомендації для України. *Інновації в Україні: пропозиції до політичних заходів*. Остаточний варіант (проект від 19.10.2011), проект ЄС «Вдосконалення стратегій, політики та регулювання інновацій в Україні». Київ: Фенікс, 2021. Т. 3. С. 76 с.

14. Астахов А., Хриплива Л. Система управління якістю – інструмент удосконалення загальної системи управління організацією (підприємством). *Стандартизація. Сертифікація. Якість*. 2011. № 4. С. 60–64.

15. Батрак М. Методи генерації інноваційних ідей як засіб підвищення конкурентоспроможності товарів вітчизняних виробників. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2019. № 1. С. 122.

16. Безродна С.М. Управління якістю : навч. посіб. Чернівці: ПВКФ «Технодрук». 2017. 174 с.

17. Білецький Е. В., Янушкевич Д. А., Шайхлісламов З. Р. Управління якістю продукції та послуг. Харків. торгов.-економ. інститут КНТЕУ. Х. : ХТЕІ. 2015. 222 с.

18. Білявський В.М. Інноваційна діяльність як інструмент підвищення конкурентоспроможності підприємства. *Проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні* : матеріали VIII міжнар. наук.-практ. конф. К. : КНТЕУ, 2020. С. 30-31.

19. Белко І. А. Управління якістю продукції в системі стратегічного управління підприємством. *Вісник Одеського національного університету. Серія: Економіка*. 2016. Т. 21. Вип. 2. С. 69-73.

20. Боковець В. В., Гарафонова О. І., Сідлак С. В. Інноваційна діяльність в Україні. *Вісник Хмельницький національний університет*. 2021. Том 1. № 6. С. 711.

21. Бренер А. В., Соріна О. О. Шляхи покращення управління якістю на українських підприємствах з використанням досвіду Японії. *Глобальні та національні проблеми*. 2016. № 14. С. 286–287.

22. Валявський С.М. Управління якістю продукції на підприємстві в умовах входження України в ЄС. *Ефективна економіка*. 2015. № 11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4617> (дата звернення: 24.10.2023).

23. Вербівська Л. В., Судук І. В. Стратегія забезпечення конкурентоспроможності підприємства та основні принципи її формування. *Молодий Вчений*. 2017. № 10(50). С. 827-833.

24. Войнаренко М. П., Богатчик Л. А., Скоробогата Л. В., Цимбалюк Г. С. Стратегізація адаптивної системи управління якістю продукції в механізмі забезпечення національної безпеки кластерних систем : монографія. Хмельницький: ХНУ, 2020. 262 с.

25. Вринчуцька С. В. Управління якістю. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/161834033.pdf> (дата звернення: 27.10.2023).

26. Давидова О. Ю. Формування системи інноваційного управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства. *БІЗНЕС ІНФОРМ*. 2017. № 11. С. 459–464.

27. Данченко О. Б., Бєлова О. І., Сафар Х. М. Основні аспекти управління якістю діяльності підприємства торгівлі. *Вчені записки університету «КРОК»*. Серія : *Економіка*. 2019. Вип.2. С.169-175.

28. Дзямулич М. І. Соціальне страхування, як елемент соціальної економіки в Україні. *Економічний форум*. 2022. № 4. С. 3-8.

29. Дзямулич М. І., Фадєєва І. Г., Шматковська Т. О. Промисловий інтернет речей та його застосування у бізнес-процесах. *Економічний форум*. 2021. №3.

30. ДСТУ ISO 9000:2015. Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. URL: https://dnaop.com/html/62656_2.html (дата звернення: 22.02.2023).

31. ДСТУ ISO 9001:2009. Національний стандарт України. Система управління якістю. URL: https://old.gereho.dp.ua/index/info_dstu_iso_9001-2009.html (дата звернення: 25.08.2023).

32. ДСТУ ISO 9001:2015. Системи управління якістю. Вимоги. URL: https://dnaop.com/html/61390_2.html (дата звернення: 23.02.2023).

33. Ємельянов О. Ю., Петрушка, Т. О. Роль держави у подоланні бар'єрів на шляху до реалізації заходів з енергозбереження на підприємствах. *Економіка та держава*. 2020. № 10. С. 24–29.

34. Загальне управління якістю : підручник / О. В. Нанка та ін. Харків : ХНТУСГ, 2019. 205 с.

35. Іванюта П. В. Особливості державного формування системи управління якістю в Японії. *Економіка та держава*. 2010. № 10. С. 144–147. URL: <http://www.economy.in.ua/?op=1&z=1061&i=37> (дата звернення: 24.03.2023).

36. Капінос Г. І., Ларіонова К. Л., Липчак М. І. Проблеми та перспективи впровадження концепції загального менеджменту якості (TQM) на вітчизняних підприємствах в умовах євроінтеграції. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2019. № 4. Т. 1. С. 100-105.

37. Коба О. В. Ризики і загрози економічної безпеки будівельної галузі України в умовах воєнного стану. The 4 th International scientific and practical conference «Eurasian scientific discussions», May 8–10, 2022. Barca Academy Publishing, Barcelona, Spain. 2022. С. 367–371. URL: <http://surl.li/jurdx> (дата звернення: 01.09.2023).

38. Коваль Н. В. Нормативно-правове регулювання якості та безпечності продукції молокопереробних підприємств України. *Інноваційна економіка*. 2012. № 11. С. 75-82.

39. Кордзая Н. Р. Міжнародний досвід управління якістю та безпечністю харчової продукції. *Економічний простір*. 2020. №156. С. 41-45.

40. Мережко Н. В., Осієвська В. В., Мотузка Ю. М. Управління якістю : навч. посібник. К. : КНТЕУ, 2021. 328 с.

41. Місевич М. А., Залужна О. О. Удосконалення якості продукції за рахунок факторів виробництва. *Агросвіт*. 2020. № 22. С. 78-85.

42. Новик І. В. Менеджмент безпеки як невід'ємний складник інтегрованої системи менеджменту підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2019. Вип. 30. С. 191-196.

43. Панченко М. О. Управління якістю. Теорія та практика : навч. посібник. К : ЦУЛ. 2018. 228 с.

44. Попкова Т. О. Вітчизняний та зарубіжний досвід у сфері управління якістю. *Ефективна економіка*. 2013. №5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2045>

45. Про інноваційну діяльність : Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>

46. Радченко О. П., Білоног Г. Ю. Удосконалення системи управління якістю продукції на підприємстві. *Ефективна економіка*. 2018. № 9. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6535>

47. Система загального управління якістю (TQM). URL: https://pidru4niki.com/75377/tovaroznavstvo/sistemazagalnogo_upravlinnya_yakistyuu (дата звернення: 22.02.2023).

48. Системи управління якістю: основні положення та словник термінів : ДСТУ ISO 9000:2015 (ISO 9000:2015, IDT). URL: <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209000.pdf>

49. Системи управління якістю: вимоги : ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT). URL : <https://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209001.pdf>

50. Управління якістю виробництва та обслуговування: навч. посібник / С. А. Соколовський та ін. Харків : ФОП Александрова К. М. 2015. 187 с.
51. Стандартизація, метрологія, сертифікація та управління якістю : підручник / Л. В. Баль-Прилипко та ін. Київ : Компринт. 2017. 571 с.
52. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посібник / Л. В. Балабанова та ін. К. : Видавничий дім «Професіонал», 2019. 256 с.
53. Управління якістю. Якість організації. Наставови щодо досягнення сталого успіху : ДСТУ ISO 9004:2018 (ISO 9004:2018, IDT). URL : <http://surl.li/exmam>
54. Цимбалюк Г. С. Ключові аспекти системи управління якістю продукції на етапах її виробництва. *Економіка: реалії часу*. 2017. №1 (29). С. 129-134.
55. Чалюк Ю. О. Детермінанти цифровізації економіки та суспільства. *Інтелект XXI*. 2020. № 5. С.138-143.
56. Чалюк Ю. О. Цифрова конкурентоспроможність країн. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 50. С.23-30.
57. Ширяєва Н. Ю. Менеджмент якості виробничо-господарської діяльності підприємств будівельної галузі. Тези доповідей 76-ї науково-технічної конференції професорсько-викладацького складу академії, 21–22 травня 2020 року. Одеса: Одеська державна академія будівництва та архітектури. URL: <http://mx.ogasa.org.ua/bitstream/123456789/8710/1> (дата звернення: 03.09.2023).
58. Шматковська Т. О., Стащук О. В., Дзямулич М. І. Великі дані та бізнес-моделювання економічних систем. *Ефективна економіка*. 2021. № 5. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2021/98.pdf
59. Шматковська Т. О., Коробчук Т. І., Борисюк О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології в системі обліково-аналітичного забезпечення щодо моделювання бізнес-процесів. *Економіка та суспільство*. 2023. № 53. URL : <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2678/2593>
60. Шутяк Ю. В. Використання функції бажаності для оцінки економічної безпеки підприємства. *Наукові студії*. 2010. Випуск 7. С. 147154. URL: http://elar.khmnu.edu.ua/bitstream/123456789/3475/1/Shutyak_2010.pdf (дата звернення: 10.09.2023).